

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 2228/21
בג"ץ 2255/21

לפני :

כבוד הנשיאה א' חיות

כבוד השופט נ' הנדל

כבוד השופט ע' פוגלמן

העותרת בבג"ץ 2228/21 :

התנועה לטוהר המידות
התנועה למען איכות השלטון בישראל

העותרת בבג"ץ 2255/21 :

נ ג ד

המשיבים בבג"ץ 2228/21 :

1. ממשלת ישראל
2. ראש הממשלה, חה"כ בנימין נתניהו
3. ראש הממשלה החלופי ושר הבטחון, חה"כ בני גנץ
4. היועץ המשפטי לממשלה, ד"ר אביחי מנדלבליט

המשיבים בבג"ץ 2255/21 :

1. ראש הממשלה
2. ראש הממשלה החלופי
3. היועץ המשפטי לממשלה

המבקשת להצטרף כ"ידיד
בית המשפט :

לשכת עורכי הדין בישראל

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה :

י' באייר התשפ"א (22.04.21)

מזכיר הרכב :

תמיר ברקמן

קלדנית :

רינה י' ושירן ישראלי

בשם העותרת בבג"ץ
2228/21 :

עו"ד אביה אלף ; עו"ד עומר מקייס

בשם העותרת בבג"ץ
2255/21 :

עו"ד אליעד שרגא ; עו"ד תומר נאור ; עו"ד אביתר אילון

בשם המשיבים :

עו"ד מוריה פרימן ; עו"ד אודי איתן

בשם המבקשת להצטרף
להליך כ"ידיד בית המשפט :

עו"ד צבי בר-נתן ; עו"ד מירב ברוך ; עו"ד אסף סוויסה

פרוטוקול

1

2 עו"ד מקייס : העתירה שלנו עוסקת בנזק הנגרם מהתמשכות המצב הקיים ועל כך אין מחלוקת.

3 היועץ המשפטי לממשלה סוקר בתגובה את הנזק העצום שנגרם מהמשך המצב הקיים ובכדי לא

1 להאריך אגע רק בנקודות. כרגע המצב הינו כי אין לממשלת ישראל שישה שרים מכהנים, חלקם
 2 למעלה מחודש וחלקם קרוב לחודש, ובראשם שר המשפטים. כיום וזאת לאחר שכהונתם פקעה.
 3 כאמור, בשישה משרדים אין שר מכהן כיום, ובכל משרד כזה – יש חוסר יכולת להפעיל
 4 סמכויות שלטוניות, כשחלק מהסמכויות השלטוניות הואצלו באצילה שיש בה קושי משפטי
 5 לדרג שאינו נבחר ובלי פיקוח של האוצל (שכבר אינו קיים).
 6 ועדות שרים – הקבינט משותק כמעט לחלוטין ויכול לקבל החלטות רק במקרים חריגים, וזאת
 7 לאחר הסדר שהוגדר בעל קושי משפטי של רוטציה בין חברי קבינט כמשתתפים–משקיפים
 8 שהוגדר בעל קשיים משפטיים על ידי היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה ובלי יכול לקבל
 9 את כל ההחלטות.
 10 ועדת השרים לענייני קורונה ולענייני השב"כ משותקות ולא יכולות לפעול.
 11 אין אפשרות להתקין תקנות בכל אחד מן המשרדים.
 12 האפשרות לקיים דיונים בהיוועדות חזותית פקעה אתמול וקיים סיכון ממשי לחיי אדם לפי
 13 חוות דעת רפואית של ראש שירותי בריאות הציבור ושל קצין רפואה ראשי בשב"ס. לדוגמא –
 14 לא ניתן להסגיר עבריינים, במשרד המים אין שר ומנכ"ל ולא ניתן לחתום על אמנות
 15 בינלאומיות, אין יו"ר להשכלה גבוהה ולא ניתן להפעיל סמכויות שקשורות בסיוע לניצולי
 16 השואה.
 17 לא ניתן להתעלם מהנזק הייחודי שנגרם בהיעדרו של שר המשפטים ומן המצב הייחודי בו אנו
 18 מצויים של כהונת ראש הממשלה החשוד בעבירות חמורות מתחום טוהר המידות.
 19 בבג"ץ 3056/20 ניתן תוקף להסדר. גם אם לא נקבע במפורש מינוי שר המשפטים, סירוב למנות
 20 שר המשפטים משפיע בפועל על מינויים במערכת ומפר את הסדר ניגוד העניינים על דרך של
 21 התערבות בעקיפין.
 22 לדוגמא: פרקליט המדינה המכהן כמ"מ לעוד פחות משלושה חודשים, והסמכות לבקש הארכת
 23 כהונה נתונה בידי שר המשפטים (בהסכמת היועץ והנציב).
 24 כך באשר לפתיחה בהליכי איתור לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה שהיא באחריות שר
 25 המשפטים ומינוי יו"ר הוועדה וכך במינויים נוספים.
 26 בנוסף, למדנו על מעמדה של לשכת עוה"ד שנוגעת בסמכויות הרבות שיש לשר ובנזק שנגרם
 27 לציבור עוה"ד ולאזרחים שאותם הם מייצגים.
 28 לכן, נכון היה בענייננו שגם היועץ המשפטי לממשלה יתמוך בבקשה להוציא צווים על תנאי ולא
 29 יבקש להמתין, ואנו סבורים שמבחינה משפטית אין כל הצדקה להמתנה הזו. סמכות הממשלה
 30 בעניין הזה ובנסיבות העניין, בשים לב לנזק שנגרם, היא סמכות חובה, והמבהירות הראויה
 31 שבה הממשלה נדרשת לממש אותה כבר חלפה מזמן.
 32 לעניין האסירים והעצירים, עניין שהוגדר על ידי שב"ס כעניין שעלול להזיק לחיי אדם, לא ניתן
 33 לחתום על הארכת העניין. אין אפשרות להתקנת תקנות במשרדים אלה. רק לאחר שנערך הסדר,
 34 וועדת השרים לענייני נגיף הקורונה והתקנת תקנות וגם תקנות התייעצות עם שר המשפטים ויש
 35 דוגמאות רבות ונוספות, ולא אלאה את בית המשפט. כמו כן, לא ניתן להפעיל סמכויות לסיוע
 36 לנפגעי שואה. העתירה שלנו מתמקדת בכל השרים בכלל ובשר המשפטים בפרט, לאור המצב
 37 החריג בו אנו מצויים, בעניין כהונת ראש הממשלה ומפנה לתיק 3056/20 שמשפטו מתנהל,
 38 אמנם לא נקבע שם במפורש (מצטט) אך מניעת מינויו של שר המשפטים, לאור תפקידו של שר

המשפטים עצמו, יו"ר לוועדת לבחירת שופטים, הארכה תלויה בשר המשפטים בהנעת וועדת איתור שכבר נראית באופן. למדנו גם על נזק נוסף מחברנו, מלשכת עוה"ד, ואנו מצטרפים לעמדתם. כל זאת על קצה המזלג וזה מוביל למסקנה שגם היועץ המשפטי לממשלה היה צריך להצטרף ואיננו סבורים שיש הצדקה להמתנה אותה מבקש היועץ המשפטי לממשלה ולא נאמרה שם התחייבות ויצוין כי אנו למודי ניסיון בעניין זה.

בית המשפט פסק בשורת מקרים על מינוי שר, אמנם מצב חריג זה התרחש בעבר רק פעם אחת בלבד ומקרה זה נופל למקרים שהנשיא שמגר ז"ל, כתוארו אז, ציין בפסק דין דרעי 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל (מצטט מפסק הדין).

דברים אלה מתאימים לעניין שלנו, אנחנו במצב חסר תקדים מבחינת השיטה, השיטה המשפטית-חוקתית, מצב חריג ביותר, אין שישה שרים מכהנים, כאמור, וסמכות הממשלה היא סמכות חובה, ושלא נעשתה כאן לאור הנזק הקיים.

בעניין 3132/15 בג"ץ יש עתיד עסק במצב בו ראש הממשלה מכהן בכמה משרדים, שם נפסק (מצטט), היינו - הנזק שנגרם למשרד עצמו, מקל וחומר כאשר אין שר בכלל, מדובר על מצב של חוסר סבירות קיצוני, והצורך בסעד דחוף נובע גם ממצבה של הממשלה הנוכחית ומפנה ל- 7180/20 התנועה לטוהר המידות (מצטט) והממשלה התמהמה וב- 3056/20 שהזכרתי קודם ניתן צו כללי להשלמת המינויים -

כבוד הנשיאה א' חיות: אדוני חושב שסעיף זה נוגע למינויי שרים?

עו"ד מקייס: לא, אך הקצב שהממשלה פועלת ועבר חודש מפסק הדין ועינינו הרואות כי לא התקדמו הדברים. מפנה אל 1257/20 (מצטט) וכן מפנה לבג"ץ 2210/21 שם ניתן צו על תנאי והדיון קבוע להמשך החודש.

לאור כל זאת, אין מקום להמתין להבטחת ראש הממשלה שתוקם ממשלה, ביקשנו להתייחס לצו האחרון שביקשנו בצו הצהרתי, שיראו את ממלא המקום לעניין המינויים שתקפם פקעה. אנו מניחים לטובת הממשלה שהיא בבג"ץ 2252/20 בעניין יו"ר הכנסת אדלשטיין, שם נכתב (מצטט), אנו סבורים כי אם הממשלה לא תמנה שרים זה בדיוק נופל לגדרם של מקרים אלה. סעד דומה, בבג"ץ שהזכרתי קודם לכן לעיל, שם התבקש סעד לראות כאילו המינויים אכן הושלמו. אנו סבורים כי נכון להוציא כבר כעת צווים על תנאי. אנו ערים לכך שמדובר בתקופה רגישה, ואנו מבקשים כי הממשלה תמנה שרים לאור הנזק הגדול שנגרם ושפורט לעיל.

עו"ד שרגא: אנחנו סבורים שהן לאור סעיף 7 והן לאור סעיף 30 שלמעשה מביע שם ראש הממשלה החלופי את עמדתו להוציא צו על תנאי גם בעת הזאת, לכנס את הממשלה ולמנות שרים באופן מידי. עמדת היועץ המשפטי לממשלה די תומכת באותו נרטיב לעשות שימוש בסעיף 7ג', גם לאור הדחיפות אותה מציין היועץ המשפטי לממשלה ומפנה ל-מש/2 ול-מש/3, שם מפורטת הפגיעה הקשה בזכויות האדם, בזכויות העצירים והאסורים וגם פגיעה ממשית בציבור אזרחי מדינת ישראל, לא נחתמו אותם צווים. הצווים פקעו ואין מי שיחתום על המשך ההכרזה בדבר המשך דיונים בהיוועדות חזותית. נראה לי שלא יהיה משהו משמעותי בעמדת

היועץ המשפטי לממשלה אם נמתין שבועיים, הזמן הוא קריטי. כן הייתי מבקש מכבודכם לעשות חשיבה לקדם את הנושא הזה.

כבוד הנשיאה א' חיות : אדוני הפנה ל-מש/3 שזה מכתב שכתב השר לביטחון פנים, שהוא אחד השרים שאמונים על אותה הכרזה שאדוני הזכיר והוא מציע כאפשרות שאם לא ימונה שר המשפטים להפעיל את הוראת 31ב' ואת הסמכות הנקודתית להכריז ולחתום על הצו לשר אחר. מה עמדתכם בעניין זה?

עו"ד שרגא : גם להפעלת סעיף 31 ב' צריך את אישור הממשלה ואת אישור הכנסת, כפי שאמרה גברתי, זה עוד מסבך את העניינים. מצד אחד הוא מבין שיש פגיעה בנושאים בזכויות אדם ומצד שני, הוא מבקש להעביר אליו סמכויות.

כבוד הנשיאה א' חיות : לא ביקש להעביר אליו, אמר לשר אחר.

עו"ד שרגא : יש הרבה מאוד סמכויות הנתונות בידי שר המשפטים ולכן זה לא פתרון, גם אותה העברת זכויות זקוקה לאישור הממשלה ואנו שוב באותו מוקש. הם מצביעים על דחיפות ועל פצצה מתקתקת, לפני שבועיים-שלושה היתה עתירה בעניין כניסה ויציאה לישראל ואני מזכיר כי מדובר על מספר אנשים שנכנסים לארץ (מצטט). היום, כאשר מדובר על למעלה מ-1000 אסירים, הזמן לפחות בעיניי הוא קריטי.

אני חושב שיקרה דבר וחצי דבר אם ההליך הזה יואץ, נהפוך הוא. יש סתירה לוגית בעמדת היועץ המשפטי לממשלה, מחד הוא מבקש האצה ומאידך מבקש דחייה של שבועיים. אני חושב שיהיה נכון לאור הנסיבות ולייעול הדיון לפחות לשאול את חברתי אם הם מסכימים וזו בקשתי הראשונה.

כבוד הנשיאה א' חיות : אולי נשמע את המבקשים להצטרף.

עו"ד שרגא : אני עדיין לא טענתי את הטיעון.

כבוד הנשיאה א' חיות : בבקשה.

עו"ד שרגא : אזכיר לכבודכם שלצערי הרב, עמדנו כאן לפני שנה והזהרנו מפני המוטציה הדו ראשית הזו, שנקראת ממשלת הרוטציה ודיברנו על חוסר המשקל הפנימי הקיים באותו יצור משפטי, כמו העובדה שמדובר בשתי ממשלות זוטא החיות תחת ממשלה אחת, דבר המשול לרכבת שיש לה שני קטרים והאחד מושך דרומה והאחר צפונה. דיברנו על כל זאת ולצערנו, עמדנו לא התקבלה. כל מה שיגורנו בא לנו. להזכיר, עמדנו גם בדיון ב-27/10/2020 בדיון אחר על אותה ממשלה דו ראשית, כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר דאז העיר כי הבעיה כך הוא מצוין בפרוטוקול הדיון בעמ' 41 בשורות 5-6 (מצטט). כל דבר שחשבנו שהוא ברמה התיאורטית לצערנו, הופך להיות יום יום תרחיש אמתית. אנו עמוק בתרחישים דמיוניים אלה שאף אחד לא

חזה שיתקיימו ב מדינת ישראל ובטח לא המחוקק, שוב, הכל אם חוזרים ואומרים הכל מתחיל
 באירוע מכונן, המשיב 1, הנאשם בפלילים חמורים ביותר. אוסיף כי אדם שקיבל עתירתנו
 בנושא ניגוד ענייננו באיסור למר נתניהו להיות מעורב בכל הקשור לאכיפת שלטון החוק.
 ראשית, הסכם כזה לא נחתם ולא מקוים לא פורמלית ולא מהותית. כעת חיה אנו רואים כיצד
 הוא מונע בפועל את מינוי שר המשפטים, שוב, נובע מאותו רציונל של ניסיון להימלט מאימת
 הדין. אנו מכירים את זה מעתירה אחרת בפני כבודכם, להיות מעורב במינוי פרקליט המדינה,
 בכל הקשור בייעוץ וחקיקה, מינוי יועמ"ש, שליטה בוועדה למינוי שופטים. זו הסיבה האחת
 והיחידה שלא מונה שר המשפטים ב מדינת ישראל עד כה. הוא עשה טעות טקטית וויתר על
 התיק הזה והוא אמר שמבחינתו זה ברזל, זו הסיבה שאנו כאן. לא אזכיר את כל הבג"צים שהיו
 כאן, 9005/20, אותו בגץ של מינוי פרקליט מדינה, 5063/19 מינוי מנכ"ל משרד משפטים, אצנו
 רצנו לבלום את המינוי של גב' בן ארי, כך פעם אחר פעם אנו מוצאים את עצמנו אצים אחרי
 ניסיונות בוטים להפר את אותם מנגנונים שאמורים להיקבע בהסכם ניגוד עניינים. אזכיר, כבר
 נאמר על ידי חברי, ממשלת ישראל היום מכהנת בלי 5 שרים: משפטים, מדע וטכנולוגיה,
 תקשורת, השר להשכלה גבוהה ומשק מים והשר לשוויון חברתי. אנו למעלה מחודש במצב של
 ריק, חלל שלטוני, המשמעות שלו היא פגיעה חמורה בעקרון הבסיסי של משטר דמוקרטי,
 רציפות שלטונית. אין היום גורם מיניסטריאלי שינחה את המשרד הממשלתי בו הוא אמור
 לכהן. אנו מרגישים את זה במשרד המשפטים, שיתוק המשרד ושירותיו. בנוסף, השיתוק הזה
 פוגע ביכולת הממשלה לתפקד כגוף ביצוע. לא נזכיר את זה שהממשלה לא מתכנסת, זה קשור
 לבג"ץ אחר, היועץ המשפטי לממשלה מוציא צו ביניים וקובע כי הקבינט הביטחוני לא יכול
 להתכנס ויש לו זמן להמתין עוד שלושה שבועות. לא לדבר על וועדת שב"כ, וועדת קורונה, כל
 מקום בו נחוץ שר המשפטים וספק שיש פה חלל וריק שלטוני. נאמר פה ולא אפרט וארחיב,
 הדברים כתובים עלי ספר. שר משפטים יש אינסוף סמכויות מחברות בוועדות שרים לענייני
 חקיקה שלא יכולה להתכנס, חבר וועדת לבחירת שופטים, חבר למינוי בוועדת סנ"צ, מינוי
 נשיאים וסגני נשיאים ולא אחזור על שלל הרשימות. למעשה, אין כמעט פן בחיים המשפטיים
 היומיומיים דרך עבודת וועדות הממשלה והכנסת ששר המשפטים לא נוגע בהם, חלל שלטוני
 עצום. נעשו ניסיונות להאצלת סמכויות אך זה מאוד עקום והחלל הזה, היועץ המשפטי
 לממשלה מצביע על אותו חלל ועל הסכנה בו. כנ"ל לגבי שר התקשורת, להזכיר ח"כ הנדל הועבר
 מתפקידו ב-14/12/20 על ידי ראש הממשלה החלופי מאז החל גנץ לכהן בתפקיד זה מיום
 16/12/20 וכהונתו פוקעת ביום 15/3/2021 ויש אינספור פעולות קריטיות הקשורות לביטחון
 המדינה, מערכות תקשורת ואלחוטיים וכל מהלך הסיבים האופטימיים, סמכויות בחזקת השר,
 נותרו ללא יכולת לבצע את ההסדרה של הפעילות השוטפת. אי אפשר לתת תדרים ורישיונות
 שהם חלק ממשרד תקשורת משותק. כנ"ל לשר להשכלה גבוהה, השר אלקין התפטר מתפקידו
 ולאחר שבועיים מונה השר גלנט לממלא מקומו של השר אלקין. גם כאן, לא צריך לספר על
 הבעיות של ההשכלה הגבוהה בתקופת הקורונה, משוועים לקבלת החלטות בהרבה תחומים
 של שר סמכות אופרטיבית לבצע אותן. שוב, לא אפנה לכל אותן סמכויות בחוק. כנ"ל השר
 לשוויון חברתי, הרבה סמכויות והדבר הנורא ביותר הוא הפגיעה האנושה בנפגעי שואה לאור
 זאת שאין שר מכהן בתפקיד זה. כל מבחני חלוקת סיכוני תמיכה לסעיף 3א לחוק יסודות
 התקציב וגם כאן כואב ופוגעני מאוד ופוגע בזכויות אדם. כנ"ל שר המדע והטכנולוגיה, שי

מתפטר ב-10/1/2021 והתפטרותו בתוקף ביום 12/1/2021 וביום 24/1/2021 ממונה חיליק
 טרופר לממנה מקום וב-12/4/2021 פוקעת כהונתו. גם כאן, יש כאן וועדות שצריכות להמליץ על
 כספי תמיכה, עשרות מוסדות שנפגעו לאור זאת, גם כאן יש פגיעה רוחבית. כנ"ל לגבי כל
 המשרדים האחרים שהופקדו בידיים אחרות. לכן, החלל השלטוני ואגם בדברים שגברתי כתבה
 לגבי חלל שלטוני מורגש בכל שעה. ברמה המשפטית נציע שלושה מסלולים משפטיים לשקול
 בכדי להבין, לטענתו, שהעשייה שנעשית באי המינויים נוגעת בחוסר סמכות והקו השלישי הוא
 בנלי, המדבר על מבחנים אחרים של המשפט המינהלי. לגבי הקונסטרוקציה המשפטית
 הראשונה שנציע לכבודכם לאמץ, חוזר לתיקון 8 מפורסם, אנו עדיין סבורים כי זה כתם בספר
 החוקים של מדינת ישראל שצריך להתבטל וצריך לשוב לתוהו ובוהו. תיקון שאין בו היגיון
 ופוגע במערך החוקתי ובמסגרת הדמוקרטית של מדינת ישראל וצריך להתייחס אליו. הוא יושב
 בספר החוקים של מדינת ישראל ורואים כי אותו תיקון למעשה ראש הממשלה ו ראש הממשלה
 החלופי עוגנו בחקיקה במפורש את החלוקה הפריטטית וחלוקה לגבי שרי ממשלה כאשר כל
 אחד מהם מוסמך לבצע את חילופי גברי באותה ממשלה זוטא וכן את הרציונליים שכל ראש
 הממשלה וכל ראש הממשלה חלופי יכול למנות כל שר בממשלה שלו, עם זיקה אישית שלו,
 סעיף 13 לחוק ושם הדברים כתובים ברורות במיוחד ב-13א', ד' ו-כ'.

כבוד הנשיאה א' חיות: אין צורך לסקור את כל החוק, אנו מדברים על סעיף קונקרטי. נתקדם.

עו"ד שרגא: אני מסכים גברתי. מה שמשלים אותם זה סעיף 43ד', שהוראותיו קובעות (מצטט)
 וכי ראש הממשלה לא רשאי למנות שר מקום בו התמנתה משרת שר למעשה סעיף 43ד(ד) קובע
 (מצטט), הסעיפים האלה המתייחסים לפיטורין וחילופין תוקנו ונחשבו אותה חקיקה זריזה בין
 ליל שנעשתה, התרענו כנגד החקיקה החפוזה הזאת והיה להם מאוד חשוב היכולת שלהם לפטר
 שרים ושהאחד לא יכול למנוע מהאחר לפטר, אך בחקיקה זו לא התייחסו לאפשרות מינוי
 שרים. גם סעיף 30 אותם סעיפים קדומים המתייחסים לממשלה נורמלית ולא למוטציה של
 ממשלה דו ראשית, סעיף 30 בו כולם נאחזים, סעיף ד' שם נאמר (מצטט), כאמור, משמע יש
 מנגנון המתייחס לממשלה רגילה בתקופת מעבר ולא לממשלה פריטטית. כך שהחוק לא הסדיר
 מהלך של מינוי שרים בממשלה פריטטית ויש כאן לקונה, לטעמנו, שיש למלא אותה על בסיסי
 סעיפים 13 ו-43 שהם הלוי"ז של המנגנון הפריטטי. כשאנו, לפחות איך שצריך לשיטתנו לקבוע
 את סעיף 30, לו היה מתוקן על בסיס היגיון פריטטי, מדובר שם צריך לשרת אותה תכלית
 הרמונית שתשרת ממשלה פריטטית. משמע, מתכוונים ממשלה צריך לקרוא את זה באופן שבו
 ממשלה יש את ממשלת גנץ וממשלת נתניהו ושיקול הדעת של סעיף 30 צריך להיות אוטונומי
 לחלוטין של גנץ בלי קשר לשיקול דעתו של נתניהו. מפנה ל-1/ע לאותו הסכם קואליציוני
 מפוקפק שלצערנו הוא שרד, סעיף 14א' לאותו הסכם שקובע (מצטט מתוך 1/ע), יש כאן אמירה
 מאוד מחייבת שכל ראש הממשלה חליפי ועכשווי הם אלה שקובעים לגבי מינויים בממשלה
 שלהם. זו הפרשנות לאותו מנגנון פריטטי, כאשר קוראים את סעיף 30 צריך לפרש אותו על
 בסיס אותו מסמך, לשיטתנו. לכן, בכל הכבוד ל ראש הממשלה אין לו את היכולת להתערב
 בפיטורין, כך אין לו יכולת להתערב במינויים. לכן, כאשר מר גנץ רוצה להחליף, למנות ואו
 לפטר זה הכל בדיסרטציה האישית שלו.

כבוד הנשיאה א' חיות: לפי איזה סעיף בחוק?

עו"ד שרגא: בסעיף 43ג יש לקונה.

כבוד הנשיאה א' חיות: אנו מדברים על סיטואציה, יש שני מצבים, יש שרים בזיקה לרוה"מ ושרים בזיקה לרוה"מ החלופי, לשיטת אדוני, לפי איזה סעיף?

עו"ד שרגא: הרי לפטר הוא יכול בלי אישור הממשלה.

כבוד הנשיאה א' חיות: המהלך הפרשני שהיועץ המשפטי לממשלה דגל בו, לא היה ברור מהטיעונים שלכם שאתם חולקים על כך, שסעיף 43(ד) כאשר חדל שר לכהן, בין אם פוטר או התפטר, ימלא את התפקיד ראש הממשלה או ראש הממשלה חלופי או שר אחר, ופרשנות סעיף 43(ד) שמדובר על מילוי מקום בהתאמה לממשלה רגילה, מי שממלא את התפקיד זה קודם כל ראש הממשלה, פה אם זה שר בזיקה ל ראש הממשלה החלופי ימלא מקומו ראש הממשלה החלופי, תקופת מילוי המקום מוגבלת ל-3 חודשים, לכן, כך מונה ראש הממשלה החלופי בשילוב סעיפים 24ג' ל-43(ד) ולכן, גם העתירה שלכם ושל העתירה השניה, נקודת המוצא שזה המהלך הרגיל. אנו בגדרי 24ג' בסיטואציה של מילוי המקום, לכך מצטרפת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה שלא נכתבה לכבוד האירוע כאן אלא באופן כללי. איך ממנים שר קבוע בממשלה פריטטית? הנושא עולה לדיון בממשלה כולה ומתאשר. כך היה גם מהלך העתירה שלכם. איפה הלקונה? למה הולכים לטיעון שלא תואם את העתירה וגם קשה ליישב אותו?

עו"ד שרגא: 24 ג' מדבר על אותם מנגנונים של ממשלה רגילה. אף אחד לא חשב שנגיע לרגע בו תעלה שאלת המינוי פעם נוספת, היה ברור שתוך אותה תקופת מילוי מקום יתמנה שר.

כבוד הנשיאה א' חיות: למה? למי היה ברור? למשל שר המשפטים, ראש הממשלה גנץ מונה בינואר וב-1/4/2021 פקע המינוי כשברקע היו בחירות, למי ברור? אדוני בכלל לא התייחס לסוגיה שאנחנו בממשלת מעבר.

עו"ד שרגא: גם סעיף 15, 24, 30 קדמו לתיקון סעיף 8. סעיפים אלה, לא נראה בעניין, אם מדובר על הלכת דרעי ופרשנות לסעיף 21 שהפה שאסר הוא הפה שהתיר והפה שאסר הוא הפה שהתיר.

כבוד השופט נ' הנדל: לגבי סעיף 30ד' זה תיקון 9 מ-2020 (מצטט), אדוני מפרש כאילו יש שתי ממשלות?

עו"ד שרגא: אני לא מפרש.

כבוד השופט נ' הנדל: התייחסת ל-30 ד' שזה תיקון 9.

עו"ד שרגא: העובדה שיש פה מהלך, מחד ראש הממשלה ו ראש הממשלה חלופי יכול לפטר, למנות ממלא מקום, אך לא יכול למנות זה בניגוד להיגיון של הממשלה הפריטטית. הפרשן החוקתי צריך לייצר הרמוניה חוקתית.

כבוד השופט נ' הנדל: יש סעיף בספר החוקים ויש להתייחס אליו.

כבוד הנשיאה א' חיות: האם ההנחה הפרשנית בכל מקום בו אותו פרק שזר בחוק יסוד הממשלה את המודל של ממשלה חלופית, בכל מקום שהסעיפים שנכנסו בתיקון 8 לא עוסקים בהם, יחולו הסעיפים הרגילים.

עו"ד שרגא: בשינויים המחויבים צריך לעשות התאמות.

כבוד הנשיאה א' חיות: אדוני לא אמר התאמות, אדוני אמר לקונה.

עו"ד שרגא: אמרתי שצריך לפרש את סעיף 30 באספקלריה של סעיף 13 ו-33. אני מנסה לומר שזה לא בכלל ואולי לא צריך את מליאת הממשלה כולה.

כבוד הנשיאה א' חיות: אני מבינה מה אדוני אומר, השאלה – איך מונו השרים? האישור היה של הממשלה כולה והכנסת נתנה אמון. זה היה המהלך.

עו"ד שרגא: נכון.

כבוד הנשיאה א' חיות: איך מונה יועז הנדל להיות שר תקשורת? היתה המלצה של ראש הממשלה החלופי והממשלה אישרה.

עו"ד שרגא: נכון.

כבוד הנשיאה א' חיות: אם אדוני אומר שצריך למנות את שר הקבע הבא אחריו בתור, זה הממשלה. ראש הממשלה יכול להמליץ אבל הממשלה צריכה לאשר.

עו"ד שרגא: להזכיר, ראש הממשלה ו ראש הממשלה החלופי, כל אחד הביא את השרים המזוהים איתו לאישור הכנסת וזה היה המהלך והכנסת אישרה ולא הממשלה.

כבוד הנשיאה א' חיות: כן, אנחנו בממשלת מעבר ולכן אלה ההוראות במסגרתם אם זה שר, אפילו אם לוקחים ח"כ בכנסת שהושבעה לא צריך אישור כנסת.

עו"ד שרגא : נכון.

כבוד הנשיאה א' חיות : אז אנחנו במקום אחר.

עו"ד שרגא : כשאנחנו בסעיף 30 הכנסת לא משחקת תפקיד בממשלת מעבר. האם הממשלה שצריכה לאשר את המינוי, זה המהלך הפרשני שאני מציע לכבודכם ויכול להיות שלא תקבלו אותו.

כבוד השופט נ' הנדל : הקושי הנוסף יש ראש הממשלה ו ראש הממשלה חלופי, אני לא אומר שאין היגיון במה שאתה אומר, אך זה לא תואם את החוק.

עו"ד שרגא : החוק מתייחס ל-2/3 מהמהלך כולו, פיטורין ומינוי ממלא מקום, בסעיף 43 ד' נותן שיקול דעת מוחלט לכל ראש הממשלה שיקול דעת לפטר. נשאלת השאלה, השאלה שאני מנסה להציף, אם נכנסים לפרשנות כזאת, לטעמי, מהלך ראש הממשלה לא לאשר את החלופי, הוא מהלך המבוסס על חוק. צריך להידרש לשאלה לאיך מבינים ממשלה בסעיף 30, האם ממשלה רגילה או ממשלה זוטא?

כבוד הנשיאה א' חיות : אין ממשלה זוטא. נחזור לעתירה שלכם ולסעד שביקשתם.

עו"ד שרגא : הסעדים הם אותם סעדים.

כבוד הנשיאה א' חיות : איך הסעדים הם אותם סעדים?

עו"ד שרגא : ראש הממשלה, ראש הממשלה החלופי ו היועץ המשפטי לממשלה אלה השחקנים בעינינו. מבחינת איך צריך לפרש את הדיבר "ממשלה" בסעיף 30 אנו מציעים פרשנות המאיינת את שיקול הדעת של האחר. גם למר גנץ אין יכולת למנוע ממר נתניהו למנות את השר להשכלה גבוהה ומים.

כבוד השופט נ' הנדל : ברור שהטיעון שלך חייב להיות עקבי לגבי שניהם.

עו"ד שרגא : ברור, הוא סימטרי. זו הפרשנות שאנו מציעים לכבודכם לקבל.

לגבי המהלך השני, מהלך יותר בנלי כמובן שדורש שסעיף 30 לאור העובדה שאנו בממשלת מעבר, משמע הממשלה כולה צריכה לקבל החלטות למנות שר. אותן שתי ממשלות, נתניהו וגנץ ביחד, למעשה כאן תיבחן סוגיית המחדל של הממשלה שלא למנות שרים, הגם שנוצר אותו חלל שלטוני על בסיס עילות התערבות רגילות, עילת הסבירות, היועץ המשפטי לממשלה סבור חוסר סבירות קיצוני, עילת תום הלב, ניקיון הכפיים ואנו יודעים כי כל המהלך חסר תום לב ואנו מבינים כי אותם שרים לא ממונים עקב שיקולים זרים. כפי שאמרתי, חוסר הסבירות הקיצוני עליו מצביע היועץ המשפטי לממשלה, לבקש מבית המשפט הנכבד לדחות עד סוף מאי.

כבוד הנשיאה א' חיות: למען הדיוק ביקש עד סוף אפריל, שזה עוד שבוע.

עו"ד שרגא: יש לו תקווה דמיונית שאולי תקום ממשלה, יש פה מהלך שלא מסתדר. היועץ המשפטי לממשלה מדבר על חוסר קיצוניות, מצרף את מש/2 ו-מש/3 והדחייה בעייתית. לסיום, לגבי אותו חלל, אבקש לצטט דברים שכתבה כבודה לפני יותר משנה, מפנה אל בג"ץ 7510/19 בפסקה 14 עו"ד יוסי הכהן נ' ראש הממשלה בפסקה 14 כותבת גברתי, כבוד הנשיאה א' חיות (מצטט מתוך הבג"ץ).

כבוד הנשיאה א' חיות: שם דובר על סעיף 15 נדמה לי שמונה ח"כ בנט לשר הביטחון.

עו"ד שרגא: נכון, לא ניתן סעד בעתירה אך לגבי הכרעה שלטונית הדברים ברורים ואנו באותו חלל שלטוני ואבקש להוציא צווים על תנאי וגם אם יוצאו צווים על תנאי שהדיון הבא יהיה מאוד בקרוב ואי אפשר לתת לסאגה הזאת להימשך ויפה דקה אחת קודם.

כבוד הנשיאה א' חיות: עו"ד בר נתן, עדיין לא החלטנו אם ליתן לכם להצטרף אם לאו, קראנו את דבריהם הכתובים. טיעון קצר.

עו"ד בר נתן: לשכת עוה"ד מוקנות סמכויות רבות ועוה"ד המוקנות בלשכה מוקנות גם להם סמכויות וזכויות רבות אלה וללשכה חובה ערכית המגולמת בחוק מס' 1 לחוק לשכת עוה"ד (מצטט). לשכת עוה"ד הוא גורם חשוב מאוד שיש לו חובה להתייצב ולסייע כאשר נדרש, בפרט כאשר הדבר נוגע לתחום העשייה החוקתית והשיפוטית. לא אחזור על בקשתינו, בית המשפט הכיר בעבר בצירוף לשכת עוה"ד כידיד בית המשפט ואנו סבורים כי המקרה הזה הוא מובהק בשל העובדה כי לשכת עוה"ד יש ממשק משמעותי מכוח חוק לשכת עוה"ד עם שר המשפטים והצורך בקיומו לצורך תפקודים רבים מאוד של לשכת עוה"ד. ללשכת עוה"ד קרבה לפעולות שבהיעדר שר המשפטים אינן יכולות להתקיים והן מתחלקות לכל מיני קטיגוריות, טיפול בנושא של אי הבאת עצירי מעצרים יומיים לבית המשפט ואנו 94% עצורים לא מחוסנים לפי נתונים שהתקבלו לפני ימים אחדים.

כבוד הנשיאה א' חיות: היה נתון אחד שהגיע אתמול בערב, לא פחות חמור שרק 9% מחוסנים, כדי לדייק. לפי משרד הבריאות שעודכן על ידי השב"ס אנו מדברים על עצורי ימים, שאמורים להגיע לבית המשפט אם לא תחודש ההכרזה מדובר על 9% וכל היתר לא, עלול להיות אירוע מתגלגל בתחלואה משתרשרת בשב"ס ובמעברים. זו הודעה מעדכנת שהמשיבים הגישו אתמול בערב.

עו"ד בר נתן: נכון, ואין מי שיטפל במצב המשפטי הזה היום. יש פעולות חקיקה משנה שקבועות בחוק, התקנות לביצוע חוק חדלי פרעון החדש, משפיע על ציבורים שלמים ורחבים ואין מי שיעשה את זה. הסתכלנו ברשימת האצלת סמכויות.

כבוד הנשיאה א' חיות: זו בדיוק אחת הסמכויות סטטוטוריות שלא

עו"ד בר נתן: כל תחומי ההסגרה הבינלאומיים, מבחינת כיבוד הדדי בין המדינות וכל הדבר הזה משותק לחלוטין בהעדר שר המשפטים. גם נדמה לי שאף אחד מחבריי, לא העותרות ולא המשיבים לא יתנגדו לצירופינו כידיד בית המשפט יש חשיבות גם דקלרטיבית שתאמר את דבריה בבית המשפט שאין לו עניין למעט האיזון בשלושת הרשויות יקוים כראוי ב מדינת ישראל. ברשות בית המשפט, לגוף העניין אומר, אנו תומכים בטיעוני שתי העותרות.

כבוד הנשיאה א' חיות: יש ווריאציה בין הטיעונים. כפי שאדוני רואה, הסעדים שהתבקשו בעתירה הראשונה נוגעים לממשלת ישראל, כאן עו"ד שרגא חידד שהצו צריך להיות מופנה כלפי ראש הממשלה וכלפי ראש הממשלה החלופי כל אחד בתחום השרים שלו שלא מאוישים.

עו"ד בר נתן: אני סבור כי עו"ד שרגא צודק במובן זה כאשר הוקמה הממשלה הפריטטית, ל ראש הממשלה ולראש הממשלה החלופי הוקנתה סמכות ייחודית למנות ולפטר את השרים שהם בזיקה אליו, אם תאמר שלא חל עליו הדין הכללי כפי שאמר כבוד השופט נ' הנדל, זכות המינוי המוחלטת שיש ל ראש הממשלה ולראש הממשלה החלופי יש זכות ווטו, לא תכונס הממשלה? יש זכות ווטו. הנה הדוגמא כאן, בכל הכבוד, אני חושב שזו לא הכוונה ואני סבור כי זו לקונה ואני תומך בדברי חברי.

כבוד השופט ע' פוגלמן: לשיטת אדוני האם לחבר בין 30 ל-40' ולומר כי המפתח המהותי לשינוי הוא 43 ד'?

עו"ד בר נתן: אם פועלים לכוונת ההסכם שהביא להקמת הממשלה הפריטטית בתום לב ומתוך כוונה לקיים שלטון בצורה תקינה הם יכולים לפעול כך. כל אחד מביא המלצותיו והממשלה מאשרת מבלי שלרוה"מ.

כבוד הנשיאה א' חיות: המכשלה היא תקנון עבודת הממשלה שמחייב הסכמת שניהם כדי לכנס את הממשלה. האם התקנון יכול למנוע או לא?

כבוד השופט ע' פוגלמן: בעיניי השאלה לא מסובכת.

עו"ד בר נתן: גם אם הפרשנות שלמרות הפריטטיות של ראש הממשלה ו ראש הממשלה לבחור שרים בזיקה אליו, גם אם זה נכון שזה טעון אישור הממשלה, זה מחזק את הצורך במתן צווים כמבוקש. אי כינוס הממשלה הוא הדבר היחיד שעומד בין היכולת למנות שר לבין מינויו בפועל, ברור שכאשר תתכנס הממשלה לא יהיה שיקול דעת ממשי לחלק שאינו בזיקה לאותו שר המתמנה. האישור הוא פורמלי של סמכותו של אחר ולכן אי כינוס הממשלה עומד בין הכוונה לסעיף 8 למימושו בפועל וזה מחזק, נדמה לי, את הוצאת הצווים.

אבקש לעמוד על נקודה אחת נוספת, עמדת היועץ המשפטי לממשלה הופיע כמן טיעון, אכן בחלק היתה האצלת סמכויות, היא איננה האצלת סמכויות, אם קוראים את ספרו של פרופ' זמיר וספרה של פרופ' ברק ארז, הוא נותר על כנו ורשאי וגם כנראה חייב לפרק על הנאצל, מתקיים פה תהליך המותיר בידו ואין פה האצלת סמכויות כיוון שהגורם אינו קיים.

כבוד הנשיאה א' חיות : במצב של העברת סמכויות יש מחלוקת בין פרופ' ברק ארז, האם הגורם המעביר מתפרק מהסמכות, לעומת עמדת פרופ' זמיר שחושב שגם אחרי העברה הגורם המעביר לא מתפרק מהסמכות. גם לשיטתכם אפשר להעביר סמכויות לפרק זמן קצוב?

עו"ד בר נתן : כן.

עו"ד שרגא : ברשות בית המשפט עוד חצי מילה.

כבוד הנשיאה א' חיות : יש לאדוני זכות תשובה.

עו"ד שרגא : אבקש רק לחדד חצי מילה. זה אותו מעגל שאי אפשר לשבור אותו, גם אם מתגברים על תקנון ועדיין ממשלת נתניהו, אין אישור וזה לא יעזור.

עו"ד פרימן : היועץ המשפטי לממשלה במכתביו הביע עמדתו הברורה למינוי שרים במשרדים השונים. יש צורך חיוני, גם עמד על כך שהמצב חריג ושם דגש כפי שעלה פה, על מינוי שר המשפטים. אתמול הגשנו הודעת עדכון לעניין זה. במקביל, תיאורנו היערכות של היועץ המשפטי לממשלה ביחד עם השרים הרלוונטיים בניסיון לצמצם פגיעה ככל הניתן לגבי האצלת סמכויות ובין אם על ידי השלמת פעולות וכפי שנמסר לנו ממזכירות הממשלה, בעוד שבוע פחות או יותר, הנושא יובא לדיון בישיבת הממשלה. בשים לב לכך שמדובר בכמה ימים בודדים ולאור

כבוד הנשיאה א' חיות : כשכתבתם את התגובה זה היה עניין של שבועיים. מה הפתרון שלכם לדבר הזה?

עו"ד פרימן : היועץ המשפטי לממשלה התריע על זה.

כבוד הנשיאה א' חיות : זה יפה והוא היה מוכן לתת ביום שני שבועיים, אם ניקח לדוגמא רק את העניין של היועדות חזותית, לתת לעצורים לצאת ולבוא במעברים עם חיכוך הכרחי של אותם עצורים לא מחוסנים ולקחת סיכון, שאתם קוראים לו סיכון חמור ומידי של אירוע מתגלגל של תחלואה קשה בשב"ס עם כל המשמעויות.

עו"ד פרימן : אתמול התקבל המכתב ומיד שלחנו אותו. מאחר ומדובר בימים בודדים, מדובר בסוגיה שאמורה להיפתר בימים הבודדים.

כבוד השופט ע' פוגלמן: ההודעה שלכם מאתמול מדירה שינה במובן זה שהיא קוראת לפתרון מידי. חייבים, גם אם מדובר בפרק זמן קצר, לתחום לזמן קצר יותר.

עו"ד פרימן: לא קיבלנו, פנינו הבוקר לקבל, אנו כן יכולים להעביר את הערות כבודכם.

כבוד הנשיאה א' חיות: גברתי כתבה הודעה ויש להניח שגיבשתם עמדה. אי אפשר לכתוב שהמצב מאוד חמור ולא להציע פתרון. אתם צירפתם מכתבו של שר לביטחון פנים מיום ראשון בתחילת שבוע זה, כמה ימים לפני שפקע תוקף ההכרזה בלילה של יום אתמול, ה-21/4, ואף אחד מהמשיבים שאתם מייצגים כאן, ראש הממשלה וגם ראש הממשלה החלופי לא ענו כנראה כי לא ראינו תשובה.

עו"ד פרימן: מש/2 הוא מכתבו של ראש הממשלה החלופי שהוא משיב לו כי הוא לא מקבל את ההצעה כי מבחינתו יש למנות שר לפי סעיף 40ד'.

כבוד הנשיאה א' חיות: את מי אתם מייצגים פה? ראש הממשלה השיב על זה? יש פה מצב אנומלי שאתם מייצגים את ראש הממשלה וגם את ראש הממשלה החלופי ויש פה עמדות מנוגדות.

כבוד השופט ע' פוגלמן: עמדת היועץ המשפטי לממשלה מחייבת את כל המשיבים.

כבוד השופט נ' הנדל: מה הפתרון? לגבי העצורים, הם יבואו. מה את מציעה? מצד אחד עד סוף אפריל, מה יהיה בסוף השבוע הזה? יכול להיגרם הרבה נזק.

כבוד הנשיאה א' חיות: יש כאן מכתב ממשרד הבריאות עם חוות דעת שאומרת שאי אפשר לחזור למצב של לפני הקורונה מפני ש-91% מחוסנים ו-17% בלבד בין אלה שנקלטים בשב"ס מחוסנים. זאת אומרת שההפרש גם הוא לא מחוסן. זה ברור לכם על איזה מצב אתם מדברים? כל יום הוא קריטי.

כבוד השופט נ' הנדל: זה מסכן את הציבור וגם העמדה לחזור למצב של לפני הקורונה, אי אפשר לחזור תוך לחיצת כפתור. מה את מציעה עד השבוע הבא?

עו"ד פרימן: מכתבו של היועץ המשפטי לממשלה נכתב כי יש לפעול לאלתר.

כבוד הנשיאה א' חיות: באיזו דרך?

עו"ד פרימן: שזה צריך לבוא לדיון בפני הממשלה.

כבוד הנשיאה א' חיות: מה עמדת היועץ המשפטי לממשלה?

עו"ד פרימן: הוא אומר שזה עניין של ימים בודדים. לצד זאת, יש אפשרות לשוב ולפנות בעקבות הערות כבודכם ולראות האם ניתן להקדים בימים בודדים, לא יודעת, אני אוכל להגיש הודעה בהתאם.

כבוד השופט נ' הנדל: למה הוא נגד העברת הסמכויות? לא הבנתי. הבנתי ש ראש הממשלה הוא נגד זה ומצד שני את מקבלת שבתוך שבוע ימים, מה לשיטתכם?

עו"ד פרימן: ההכרזה פקעה ואין לי אפשרות לשנות כרגע.

כבוד השופט נ' הנדל: זה קיים להעביר סמכויות.

כבוד הנשיאה א' חיות: יש מניעה שמליאת הכנסת תאשר את זה?

עו"ד פרימן: אני יכולה לברר מול היועץ.

כבוד השופט ע' פוגלמן: זה צעד כפול, מהאישור ממשלה אי אפשר לברוח, צריך לדאוג לישיבת ממשלה לאלתר בכל המסלולים.

עו"ד פרימן: אני שומעת את הערות בית המשפט ואני יכולה לעשות טלפונים על המקום. אבל היועץ המשפטי לממשלה בהחלט אמר "לא לתר".

כבוד הנשיאה א' חיות: יש סתירה בין מה שהגשתם בתגובה המקדמית לבין "לא לתר", מה זה כתב "לא לתר"? צריך לתרגם לעצמו לאיזושהו דבר. אי אפשר להבין מה אתם טוענים בכל הכבוד. אי אפשר לכתוב "לא לתר" ואח"כ לכתוב שאפשר לחכות לתחילת מאי, דברים לא מסתדרים.

עו"ד פרימן: אתמול בערב נשלח מכתב.

כבוד הנשיאה א' חיות: בעקבות המכתב ואחת ההשלכות החמורות שהיתה צפויה, ההכרזה היתה צפויה, גם היועץ המשפטי לממשלה ידע את זה והוא כתב מכתבים. אתם צירפתם את חוות דעת של משרד הבריאות שהם מתריעים מפני סכנה קשה של תחלואה קשה בעקבות המצב בשב"ס, מצבם של העצורים והאסירים, נוכח חוות דעת שר הבריאות שהגשתם אתמול, האם עמדתכם השתנתה?

עו"ד פרימן: המשמעות שבגלל שהיועץ פנה אתמול בערב לראש הממשלה ולראש הממשלה החלופי במכתב זה, דומה שיש לבדוק.

כבוד הנשיאה א' חיות : גברתי היתה צריכה לבדוק בערב ולבוא לפה עם תשובה.
נעשה הפסקה, גברתי תשוב אלינו עם תשובה ברורה, האם לאור המצב הזה יש שינוי.

עו"ד פרימן : נצא להתייעץ.

לאחר הפסקה ;

עו"ד פרימן : לאחר התייעצות עם הדרגים הבכירים, ראש הממשלה סיים זה עתה התייעצות דחופה עם שר הבריאות וניסו למצוא מציאת פתרון מידי לעניין העצירים והאסורים ולהוצאת צו מידי למניעת תחלואה, ונבקש לשוב ולעדכן את כבודכם בעוד שלוש שעות.

כבוד הנשיאה א' חיות : גברתי תסיים את הטיעון. עניין העצורים והאסירים זו אחת ההדגמות לחומרה במצב הקיים. כפי ששמענו, יש בעיות גם במשרדים אחרים, גם במשרד השיכון, בעיה עם שורדי השואה, בעיה אם משרד התקשורת. הבעיה הזו שהוצפה היא מידית ונוגעת לחיי אדם. גברתי תמשיך ותטען,

עו"ד פרימן : הקונסטרוקציה לא נטענה כלל, על פניו איננו מכירים את הקונסטלציה של שתי ממשלות. הקונסטרוקציה שאנו מכירים, השרים שמונו כמ"מ לפי סעיף 15 היו באישור הממשלה. נכנסנו לסעיף 30ד' לאפשרות לממשלת מעבר וזאת בהתאם לאמות המידה באור הכהן. כלומר, יש אפשרות למנות ללא אישור הכנסת כפי שנכתב.

כבוד הנשיאה א' חיות : כן, אבל זה לא אותו מצב, לא מה שכרגע, זה אחד המסלולים עליהם אתם מצביעים שימונה ח"כ במקום איזה מהשרים. יש גם אפשרות אחרת. איך אתם קוראים את סעיף 31א, זה המסלול השני שאשפר למנות שר מבין השרים. מה ההבדל בין 31א ל-31ב מבחינתכם?

עו"ד פרימן : העמדה שלנו, המינוי יכול להיעשות בשתיים באישור ממשלה או באישור הכנסת, או בממשלת מעבר באישור ממשלה.

כבוד הנשיאה א' חיות : אנחנו בממשלת מעבר, מינוי ח"כ לשר, מי שלא נמצא כרגע על שולחן הממשלה בתפקיד אחר. זה סעיף 30. השאלה – מה אומר לכם סעיף 31א?

עו"ד פרימן : הממשלה רשאית באישור הכנסת, יש חלוקת תפקידים בין השרים וצריך את אישור הכנסת, כלומר – בכל מקרה זה אישור הממשלה והכנסת.

כבוד הנשיאה א' חיות : נניח שיש מחר דיון בממשלה ושוקלים את מי למנות לשר תקשורת. אם רוצים למנות מבין השרים שמכהנים עכשיו בתפקיד אחר, איזה סעיף חל לדעתכם?

עו"ד פרימן : הסעיף כשרוצים למנות שר אחר מבין השרים – 30ד'.

כבוד השופט ע' פוגלמן : בהינתן שמדובר בממשלת מעבר, אני חוזר ושואל, הרי הממשלה הזו היא ממשלת חילופין. זה שהיא הופכת להיות מעבר לא מאבדת את אופיה אבל האם לא צריך להרכיב את 43ד לא במובן שזה מייתר את החלטת הממשלה הנדרשת מכוח סעיף 30, הרי הממשלה הזו היא ממשלת חילופין.

עו"ד פרימן : לפי סדר יומה של הממשלה.

כבוד השופט ע' פוגלמן : ב-40ד(ד) זה לא מה שכותב, שם כתוב (מצטט), הכל בהתאם לזיקה, אם במחנה אחד או אם מהמחנה השני, זה מה שכתוב ב-43ד', אם מחילים אותו, בהיות הממשלה ממשלת חילופין זה אמור לעבוד בשינויים המחויבים גם לפי מינוי שר לפי סעיף 30.

עו"ד פרימן : זה לא נטען ואיני רוצה להשיב על מה שלא נטען.

כבוד השופט ע' פוגלמן : גברתי תחשוב ותיתן תשובה.

עו"ד פרימן : אני שומעת את שאלת כבודו.

כבוד השופט ע' פוגלמן : אנו תקועים בעניין קיצוני בפני עצמו, כביכול עוד לא הגענו לגשר הזה. הרעיון שמחר או מחרתיים נגיע לגשר, כדאי כבר לחשוב על זה ולא לחכות לעוד החלטה ועוד עתירה.

עו"ד פרימן : זה משהו שלא נדרשו אליו בייעוץ המשפטי לממשלה.

כבוד השופט ע' פוגלמן : בסדר, כדאי לחשוב על זה.

עו"ד פרימן : זה לא נטען בעתירות.

כבוד השופט ע' פוגלמן : אני נותן לגרברתי תשריט שתהיה ישיבת ממשלה ביום ראשון, זה יטען כך וזה יטען אחרת, זה לא תיאורטי.

עו"ד פרימן : יושבים פה נציגי הממשלה ונציגי היועץ המשפטי לממשלה.

כבוד הנשיאה א' חיות : זו השאלה המרכזית בעצם. גברתי תשלים את הטיעון שהיא הכינה, נעשה הפסקה של כמה שעות ונחדש את הדיון לאחר שלוש שעות כדי לקבל תשובות על כל הדברים וגם על השאלה הזו, תהיה לגברתי הזדמנות לבוא בדברים. אפשר היה לצפות

שליועמ"ש תהיה עמדה, זו שאלה של פרשנות החוק. הרי הוא דרש כל הזמן לכנס את הממשלה,
מה ראה בעיני רוחו במכתבים שכתב ממרץ?

עו"ד פרימן: כפי שכתבנו, הציפייה היתה

כבוד הנשיאה א' חיות:

אבל רואים שזה לא נפתר, מטבע הדברים ממשלת מעבר הסיכוי שייפתרו במישור הפוליטי כי
כל אחד מטבע הדברים מושך לכיוונו. מה עמדתכם? מה צריך לקרות בישיבת הממשלה?

עו"ד פרימן: שהממשלה כן תגיע להחלטה.

כבוד הנשיאה א' חיות: זו לא תשובה.

כבוד השופט נ' הנדל: צריכים לדעת, זו לא תשובה.

כבוד הנשיאה א' חיות:

אני מציעה שגברתי תשיב דבר דבור על אופניו.

כבוד השופט ע' פוגלמן: זה חוק יסוד, יש שאלה פרשנית שעומדת ביסוד הדברים. זה לא קטע
פוליטי אלא קטע חוקתי.

עו"ד פרימן: אנו שומעים את הדברים ולא נדרשנו לשאלה זו.

כבוד הנשיאה א' חיות:

גברתי תשלים את טיעוניה ונחכה להשלמת גברתי ואז נשמע השלמת גברתי בעוד שעות מספר.

עו"ד פרימן: שבתי ואמרתי שבמקביל למכתבי היועץ, יצאו מספר מכתבים לעניין בעיה חמורה
לשרים ולא שר מכהן. נערכה עבודה ודיברנו על האצלת סמכויות.

כבוד הנשיאה א' חיות:

מה עמדתכם להערת ב"כ לשכת עוה"ד שאומר שגם האצלה זו מעוררת קושי, כי מי שמאציל
סמכות נשאר בתפקיד ומפקח ובודק וכו', פה יש ריק. זאת אומרת פה מיהרו להאציל סמכות,
מ"מ משרד המשפטים, אין מי שיפקח על המנכ"ל כי אין שר. זה לא מנגנון האצלה תקין.

עו"ד פרימן: אמרו שכל עניין ייבחן פרטני ולכן קשה לי להשיב וכל פעולה שתיערך תיבחן באופן
פרטני.

כבוד הנשיאה א' חיות: מי יבחן?

1 עו"ד פרימן: הבחינה נערכת מצד היועץ המשפטי לממשלה ואצילה במקרים פרטניים, אני
2 מבינה וגם היועץ הצביע על הקושי ואין לי תשובה סדורה.

3
4 כבוד השופט ע' פוגלמן: אין ספק שיש פתרון, כל הבעיות מצביעות על הקושי הדרמטי.

5
6 עו"ד פרימן: מהתשובה שכן נמסרה, אם יש אפשרות שהנושא כן ייפתר, לאור התשובה שניתנה
7 אנחנו בימים בודדים שהנושא ייפתר ללא צו שיפוטי.

8
9 כבוד השופט ע' פוגלמן: אפשר לחזור למסורת הישנה והטובה של הממשלה.

10
11 כבוד הנשיאה א' חיות: נשמח שאם תהיה הסכמה שאם יהיה תאריך מתי תוקם ממשלה, לקבל
12 החלטות בסוגיות אלה, אפשר לתת לזה תוקף של פסק דין ולצפות שיקיימו את פסק הדין.

13
14 עו"ד פרימן: אני שומעת את הערות בית המשפט.

15
16 כבוד הנשיאה א' חיות:
17 מה הולך לקרות בישיבה הזאת?

18
19 עו"ד פרימן: העמדה היא שהמצב חריג ונוקשה וגם כאן אין מה להוסיף כל כך על מכתבי היועץ,
20 מתוך כללי הבנה שהנושא ייפתר בשדה הפוליטי, מינוי סוגיה תקופה רגישה וכן נעשים ניסיונות
21 וכן אולי להמתין כמה ימים לראות אולי הדבר ייפתר בהסכמה.

22
23 כבוד הנשיאה א' חיות:

24 בניגוד לתזה המשפטית שהציגה התנועה לטוהר המידות, הציגה תזה אחרת הנשענת במידה
25 רבה על הלכת פנחסי ואמרה שככל שמישהו לא מפעיל את סמכות הרשות שלו היא הופכת
26 לחובה בסיטואציה מסוימת, גם במקרה זה בסיטואציה מסוימת, בהינתן החלל השלטוני
27 והחוסרים והפגיעה הקשה באינטרס הציבורי זה הופך לחוסר סבירות קיצוני שהופך לסמכות
28 חובה. מה תשובתכם בעניין? יש דברים יותר דחופים כפי שאתם הבאתם היום עם המכתב. יש
29 גם את עניין מינוי השרים, לשיטת היועץ עוד לא הגיע כדי סבירות קיצונית, אך בעוד כמה ימים
30 זה יגיע, אם תנקבו את המועד, אנו שמים בצד את עניין ההיוועדות החזותית, שר הפנים אמר
31 שלכך צריך פתרון לאלתר. אם תגידו שביום ראשון הממשלה תתכנס ותדון ניתן לכך תוקף של
32 פסק דין.

33
34 עו"ד פרימן: היועץ המשפטי לממשלה כן אמר שעלולה לעלות אי סבירות קיצונית, באמת אנחנו
35 במצב זה ואין ספק שיכול להיות הבדל בין מינוי שר המשפטים או שר אחר לצורך העניין, אנחנו
36 בהחלט מתכוונים לא להתעלם מן הדברים. אני שומעת את הערות כבודכם ביחס לאפשרויות
37 השונות.

38

כבוד הנשיאה א' חיות :

העובדה שקבענו את הדיון היום, בכלל כל שורת הסמכויות ה סטטוטוריות שלא ניתנות להאצלה ונוצר חלל שלטוני לגביהם, שורדי שואה ודברים מסוג זה, יכול להיות שבעיני היועץ אולי לא הגיע ואולי אנו רואים זאת אחרת.

עו"ד פרימן : אני שומעת את ההערות. זה כן יכול לנוע.

כבוד הנשיאה א' חיות :

אתם מציעים שאת מנגנון העברת סמכות נקודתית כל פעם תעבירו לשר אחר, סמכות-סמכות, כך תתנהל הממשלה הזאת?

עו"ד פרימן : אני רוצה להניח שלא.

כבוד הנשיאה א' חיות :

כפי שאמר חברי, לאייש משרות אלה לממשלת מעבר עד שתקום ממשלה. גם אם לא יהיו עוד בחירות. זה תהליך שעוד צפוי לקחת עוד זמן. בינתיים, האם החלל השלטוני הזה מתקבל על הדעת?

עו"ד פרימן : גם היועץ חזר ואמר –

כבוד הנשיאה א' חיות : מתי לשיטת היועץ אנו מגיעים לנקודת זמן שזה מפסיק להיות סביר?

עו"ד פרימן : העמדה היא כן שניתן לכפות, אך שמעתי את הערות בית המשפט לגבי האפשרות לקבוע מועד להתכנסות הממשלה במועד קרוב יותר, אפשר כמובן להגיב במסגרת כל התשובה ונוכל להגיש גם הודעה בכתב לנושא זה.

כבוד הנשיאה א' חיות : לא, גברתי לא תגיש הודעה בכתב. אנחנו נמצה את הדברים כאן היום. גם אם תהיה הפסקה של כמה שעות וגם אם זה ייקח שעות, אנחנו נסיים את הדיון היום.

עו"ד פרימן : אסכם ואומר כי היועץ הכין שישה מכתבים לנושא הזה ועמד על החשיבות, הוא סבר כי בנסיבות אותו חריג לעניין ההיוועדות החזותית, ימים בודדים לאפשר לנושא זה להיפתר על ידי הממשלה.

כבוד הנשיאה א' חיות : השעה עכשיו 13:00 אני מציעה שנשוב ונתכנס בשעה 16:00, נשמע את ההשלמות שלכם ואז נשמע גם את התשובות שלכם על הכל.

קלדנית : רינה

לאחר הפסקה ;

עו"ד פרימן : מלשכת ראש הממשלה נמסר כי עד ליום ראשון הקרוב בשעה 12:00 יוצג מתווה הניתן ליישום מידי בסוגיית ההיוועדות החזותית של העצורים, לרבות ובמידת הצורך בדרך של העברת הסמכות לעניין ההכרזה לפי סעיף 31 (ב) לחוק יסוד הממשלה, או שתובא לדיון בממשלה שיתקיים ביום ראשון עד השעה 12:00 הצעה בדבר מינוי שר המשפטים. היועמ"ש מבקש לאפשר לו להגיש הודעת עדכון ביום ראשון עד השעה 14:00. גם למען הסדר הטוב נגיש את המסמך של המנכ"ל למינוי שר המשפטים. לגביי השאלה של כבודכם לגביי חוק ייסוד הממשלה, שאלה חוקתית שלאור העובדה שהנושא יובהר לגביי יתר השרים, דברים שבהכרח לא יידרש. בהחלט החוק הוא שותק בעניין ממשלת מעבר ובאופן חילופים של שרים בהינתן לי שקבועה בסעיף 43 א' רבתי ו' היא חלה גם בסעיף 30 ד' כלומר שההיבט חל ביחס למציע. ראש הממשלה החלופי יכול להציע ומצריך את אישור הממשלה. עד עכשיו ביחס לסעיף 31 א' של העברת שרים ככה זה נעשה עד עכשיו בהיבט של המציע למי שיש לו זיקה לראש הממשלה החלופי. מס' 11 מיום 24.5.2020 שקובעת שעד שיאושר תקנון הממשלה החדש יחול תקנון הממשלה הקודמת. ההצעה למינוי תעשה בהיבט של המציע של ראש הממשלה אין מקום להעלאת הצעה שלא מוזכרת.

כבוד השופט ע' פוגלמן : לפי התזה הזאת ראש הממשלה יכול לכאורה שזה יהיה בשנת 2022. אי אפשר להשתמש בזה אם זה בא לרוקן מתוכן את חובות הממשלה.

עו"ד פרימן : לאור העובדות שאמורות להתקיים בזמן הקרוב, זאת התשובה הראשונית לסוגיה. זה עשוי להשליך על התדירות.

כבוד השופט ע' פוגלמן : אנחנו בסיטואציה מאוד קיצונית, בכל המינויים השלטוניים יש ממלא מקום אנחנו נמצאים בסיטואציה שאין ממלא מקום.

כבוד הנשיאה א' חיות :

מדוע אחרי כל הדיון הארוך והשעות של ההמתנה כולל הכוללים כאן ובית המשפט לא נמצא היום סידור, מה יקרה ביום ראשון שלא יכול לקרות היום? מה עומד בין ההחלטה לדחיה שמתבקשת ליום ראשון בעניין הזה? שביום ראשון יביאו עוד עצורים ויביאו את כל הנוגעים בדבר לעוד סכנות.

כבוד השופט נ' הנדל : זה שיום ראשון זה אמנם קרוב, יביאו עוד עצורים עד יום ראשון וזה עדיין שאלה של זמן שצריך לפתור אותה.

כבוד הנשיאה א' חיות :

יועמ"ש כתב שצריך פתרון לאלתר. עכשיו אתם חוזרים בלי פתרון, זה מצריך הסבר.

עו"ד פרימן: לדברי יועמ"ש ההודעה הזו התקבלה בשעה האחרונה.

כבוד הנשיאה א' חיות:

לשם מה נדרש עוד זמן?

עוד פרימן: עובדתית אני לא יכולה להצהיר אבל נעשים מאמצי ביניים. עובדתית על מנת לצמצם את הפגיעה עד ליום ראשון, אני שומעת את ההערות, היועמ"ש אמר שלאור העובדה שזה כן זמן קונקרטי וביום ראשון להגיש תשובה עד השעה 14:00.

עו"ד איתן: יועמ"ש סבור שאם יש צורך בפרשנות למה שחברתי הציגה יש לתת תשובה בכתב.

כבוד השופט ע' פוגלמן: זה חשוב גם לחברי הממשלה, לאחר מעשה במידה ותהיה, זה חשוב מבחינת ראש הממשלה, הם צריכים לדעת את המצב המשפטי.

עו"ד איתן: הגשנו את זה פעם ראשונה וככל שיש צורך נתבקש להשיב.

עו"ד מקייס: נתחיל בהתייחסות של חברתי, לא שמענו התחייבות שאם זה ידחה על ידי ראש הממשלה החלופי, המתווה הזה נדחה על ידי ראש הממשלה החלופי, לפי הנוסח שלא יוצג מתווה תידונה למנות שר משפטים. לכן יש לנו פה חשש לעוד תקיעה בנושא הזה. העתירה שלנו מכוונת לחוסר הסבירות, והשיקולים הזרים של שר המשפטים. הסף הזה חלף ממזמן והוא מחייב התערבות מכבודכם, חשוב לי להעיר ביחס לכל הסעיפים לתקנון מסעיף 32-34 לתקנון, אנחנו סבורים שהתקנון הזה יכול להתיר. לעניין אופן המינוי אנחנו תומכים לפי סעיף 33 ד' ד'. ההרמוניה החוקתית הנדרשת שעו"ד שרגא נתמך עליה שאותו ממלא מקום שנבחרו לפי סעיף ד' ד' על בסיס אותו הדיון ועל בסיס אותה פרשנות ומינוי שרים. גם אם הממשלה תקיים דיון זה כפוף לביקורת שיפוטית וגם הסעד ההצהרתי שביקשנו יכול לפעול בעניין הזה. זו לא הדרך הפרשנית שאנחנו נקטנו, מבחינת זה שהדברים עומדים על מגבלות, שמירה על עיקרון הקונקרטיות וכל שר ימנה את השרים שלו. נושא ההיוועדות החזותית תפס משקל רב, רובם ככולם חשובים מאוד, לכן נבקש שיצא צו וסעד כולל שיפתור את הבעיה באמצעות מינוי שרים ונושא ההיוועדות החזותית הוא לא מספק. אנחנו מצטרפים לבקשת הלשכה להצטרף, טוב עשתה הלשכה שביקשה להצטרף להליך.

עו"ד שרגא: מה שראינו כאן לפני חמש שעות זה יקרה גם ביום ראשון. יהיה דיון ולא תהיה שום החלטה זה ידוע מראש. אני מדבר על נאשם שמנסה להימלט מאימת הדין ולא ימנה שר משפטים וגם אם יש לו את הסכמות לדיונים וקביעת דיונים לדיון. זה לא קרה ב-8 חודשים האחרונים, לא התקבלה החלטה אופרטיבית אחת בממשלה. אנחנו הזהרנו את זה לפני שנה וידענו שזה יקרה לפני שנה. יש פה שני שחקני ווטו, ב-8 חודשים האחרונים לא התקבלה החלטה אופרטיבית בממשלה. עו"ד בר נתן דיבר על אותו וטו הוא חידד את מה שנאמר לכם. לכן אני חושב שהפרשנות של יועמ"ש ללכת לפי סעיף 30 ולפי נתיב הפרשנות של חוסר סמכות

קיצוני מביאה אותנו לשום מקום. ברור ששר משפטים לא יהיה. ברור שצריך צו מוחלט למנות שר משפטים. כך היה בחצי השנה האחרונה שמונה חודשים האחרונים לכן אין תקציב לכן הארכת כהונה נתקעה, לא מונו מנכ"לים, לכן הפרשנות הזו היא לא פרשנות נכונה והפרשנות לצערי הרב תמתיר דיונים על לבית המשפט העליון, לא תהיה החלטה עד שלא תקום ממשלה. יועמ"ש הולך עם פרשנות מסוכנת.

עו"ד שרגא: יגיע הרגע שחוסר הפרשנות יפתיע. לכן אני חושב שבפעם הקודמת שדיברתי על סעיף 43 א' שמייצר הרמוניה חוקתית, בפועל קורה שסעיף 43 א' שראש הממשלה ממשלת חלופים לא רשאי, מצטט. כאן דה פקטו לאור העובדה שהוא מסרב להעביר את המינוי הוא מנער את השרים האלה מתפקידם. אני רוצה לחדד את הקונספט הזה שאנחנו שללנו אותו מעיקרו שעוד הוא היה בהסכם הקואליציוני, מצטט. שם אין לאף אחד מהשחקנים וטו על המינוי זאתי הפרשנות שצריך לקרוא אותה מבלי להסתכל על סעיף 30 אלא מסעיף 43 א'. לא יכול להיות וכל פרשנות אחרת תביא אותנו, גם אם ישמנו שר. כל משרד והסמכויות שהן רלוונטיות לאותו השר. הוא תמך בתיקון הזה וחשב שזה בסדר, עכשיו שידע להתמודד עם התוצאות שלו. יש פה לקונה והלקונה הזו צריכה להיות ממולאת. זה יפתור פעם אחת ולתמיד, כי הממשלה לא מצליחה לתפקד, אין ישיבות ממשלה וקבינט. עם כל הכבוד לאסירים, יש דברים לא פחות חשובים. הקבינט המדיני ביטחוני לא מתכנס ואם חלילה היה אסון אז אולי המערכת הייתה מתעוררת. כל הסיפור שקרה עם האוניה האיראנית ועם חיילי השייטת והקבינט לא מעורב. אנשים רצים ומדליפים שהקבינט לא מעורב בו. יש כל כך הרבה אירועים סופר דרמטיים במדינה הזו ומסכנים חיי לוחמים והקבינט לא מתכנס. הליבו המדיני הזה מצריך פיתרון. לכן אנחנו מבקשים ללכת במתווה הזו של הפרשנות ולהשלים את הלקונה הזו.

עו"ד בר נתן: אני מצטרף לדברי חבריי, אציע אפיק פרשני לסיטואציה לפי חוק יסוד הממשלה, חוק יסוד הממשלה נועד להגיש רציפות שלטונית. המקרה שבו אנחנו נמצאים שיש מצב שיש ממשלת מעבר, ויש ממשלת מעבר שיש לה ממשלה חלופית. יש את סעיף 43 ד' של שר שהתמנה במסגרת ממשלת חלופית. סעיף 43 ד' שככל ששר שהתפטר מתפקידו אין צורך באישור הממשלה. סעיף 43 ד' אומר, מצטט. "ימלא את תפקיד ראש הממשלה החלופי או שר אחר שתקבע הממשלה לפי הצעת ראש הממשלה", זה אומר שאם זה לא ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי אז צריך את אישור הממשלה, המצב הזה מקיים ברגע שאין ריק שילטוני.

כבוד הנשיאה א' חיות:

אדוני אמר שחייב אישור ממשלה.

עו"ד בר נתן: המצב הראשוני הוא שהשר משתייך לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי. באופן אוטומטי ככל שלא הוצע לממשלה שר או ראש הממשלה חלופי הסמכות חוזרת לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי.

כבוד הנשיאה א' חיות :

למלא את התפקיד ולא כדי למלא מקום, ומה ההודעה החדשה בלי הגבלת זמן, איך זה מסתדר עם פסק הדין שהוצע שם ביש עתיד, פה יש מצב שיש ראש ממשלה חלופי שצריך להיות גם שר הביטחון גם שר המשפטים?

עו"ד בר נתן : זה יותר טוב מאשר שנחכה לממשלה שאין לה שר. כשתמנה הממשלה אותו ראש ממשלה חלופי יוכל להציע למנות שר או מבין חברי הכנסת שהוא בזיקה אליו והממשלה תצטרך לאשר את זה. בשנים החולפות ראש הממשלה החזיק 3-4 משרדים. בין החלופה שיש זכות שלטונית לבין החלופה שהזכות חוזרת באופן אוטומטי. למעשה התיקים האלה שייכים לו ככל שהוא לא ממנה מישהו אחר, וככל שזה עולה עם המלל של סעיף 43 ד' עם רוח הרציפות השלטונית. זהו פירוש מתוך החוק, הוא מאפשר לבית המשפט לתת את התשובה לחוק הפוליטי.

כבוד הנשיאה א' חיות :

יועמ"ש לא ראה בעין, זו פרשנות שמופיעה בפעם הראשונה. יועמ"ש שהתפנו התיקים האלה. הפרשנות לפי סעיף ד' ד' לא נכונה. המינויים היו בינואר, אנחנו כבר אחרי מהלך של מינוי מקום. האם זו הפרשנות 24 ג' לא רלוונטי, איפה הייתם מינואר כשידעתם שזה ל-3 חודשים? ושהיה ברור שיש בחירות במרץ.

עו"ד בר נתן : כל מה שאומרת גברתי הוא נכון. סעיף 43 אומר שזה או ראש הממשלה או ראש ממשלה חלופי. לפי דעתי, זו דרך טובה למדי לפתור את הבעיה החוקתית הזו בלי רצונו הטוב של הממשלה.

כבוד השופט נ' הנדל : אתה אומר שזה הפיתרון הטוב בין כל האפשרויות.

עו"ד בר נתן : לכן אני מציע לכבודכם את האפשרות הזו.

כבוד הנשיאה א' חיות :

נבחן את ההשלמות.

קלדנית שירן.